

Pieśń II (Serce roście patrzając na te czasy!)



JAN KOCHANOWSKI

PIEŚNI, KSIĘGI PIERWSZE

*Pieśń II*¹

Serce roście patrząc² na te czasy!
Mało przed tym³ gołe były lasy,
Śnieg na ziemi wysszej⁴ łokcia leżał⁵,
A po rzekach wóz nacięższy zbieżał⁶.

Teraz drzewa liście na sie wzięły,
Polne łąki pięknie zakwitnęły;
Lody zeszyły, a po czystej wodzie
Idą statki i ciosane łodzie.

Teraz prawie⁷ świat sie wszystkim śmieje,
Zboża wstały, wiatr zachodny wieje;
Ptacy sobie gniazda omyślają⁸,
A przede dniem śpiewać poczynają.

Ale to grunt wesela prawego⁹,
Kiedy człowiek sumnienia całego¹⁰
Ani czuje w sercu żadnej wady,
Przez¹¹ by sie miał wstydać swojej rady¹².

Temu wina nie trzeba przylewać
Ani grać na lutni, ani śpiewać;
Będzie wesół, byś chciał, i o wodzie,
Bo sie czuje prawie na swobodzie¹³.

Ale kogo gryzie mól zakryty,
Nie idzie mu w smak obiad obfity;
Żadna go pieśń, żadny głos nie ruszy,
Wszystko idzie na wiatr mimo uszy.

Dobra myśli, której nie przywabi,
Choć kto ściany drogo ujedwabi,

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²*serce roście patrząc* — serce rośnie, gdy się patrzy (inne znaczenie daw. imiesłowu). [przypis redakcyjny]

³*mało przed tym* (starop.) — niedawno. [przypis redakcyjny]

⁴*wysszej* — wyżej. [przypis edytorski]

⁵*Śnieg (...) wysszej łokcia leżał* — warstwa śniegu była grubsza niż na łokieć, tj. ok. 60 cm. [przypis edytorski]

⁶*zbieżał* (starop.) — przejechał. [przypis redakcyjny]

⁷*prawie* (starop.) — naprawdę, prawdziwie. [przypis redakcyjny]

⁸*omyślać* (starop.; tu forma 3 os. lm: omyślają) — obmyślać, projektować. [przypis redakcyjny]

⁹*grunt wesela prawego* — podstawa prawdziwej radości. [przypis redakcyjny]

¹⁰*Kiedy człowiek sumnienia całego* — kiedy człowiek ma czyste sumienie. [przypis redakcyjny]

¹¹*przez* (starop.) — dłaczego. [przypis redakcyjny]

¹²*rada* — myśl, postanowienie, zamiar. [przypis redakcyjny]

¹³*na swobodzie* — tu: wolny od trosk. [przypis redakcyjny]

Nie gardź moim chłodnikiem chróścianym¹⁴,
A bądź ze mną, z trzeźwym i z pijanym!

¹⁴*chłodnik chróściany* — altana z gałęzi. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-pierwsze-piesn-ii>

Tekst opracowany na podstawie: *Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje*, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).